

VRIENDSCHAP IN DE BIBLIOTHEEK EEN POËZIESPEURTOCHT VOOR KINDEREN

DOOR INE DE VOLDER

**Beste bibliotheekmedewerker,
Eind januari 2023 is het weer zover: de Poëzieweek van de Lage Landen!
Het thema van de elfde editie is VRIENDSCHAP.**

Vrienden steunen, lachen, luisteren, beleven, inspireren. Vrienden zijn een essentieel deel van wie we zijn en worden. Ook poëzie kan je vriend zijn. Gedichten helpen ons om vreugde en verdriet te delen, om die gevoelens een plaats te geven waarvoor je zelf geen woorden hebt.

Poëzieweek 2023 viert de vriendschap in al zijn facetten: de vriendschap met de burens in de straat of met pennenvrienden ver weg, de vriendschap van lang geleden of van vorige week op een zonnig terras. De vriendschap tussen oud en jong en met alle kleuren van de regenboog. Poëzie maakt belangrijke momenten tastbaar en alledaagse momenten kostbaar.

Via deze speurtocht ontdekken de jonge bibliotheekbezoekers tien bijzondere gedichten over vriendschap. Kunnen de kinderen ze vinden én de ontbrekende woorden raden? Hieronder vind je meer info voor het opzetten van deze activiteit. Veel plezier!

MEER OVER DE AUTEUR: INE DE VOLDER

Ine De Volder is een creatieve duizendpoot. Naast haar werk als zorgjuf op een kleuterschool en auteur zoekt ze voortdurend naar nieuwe manieren om haar dromen en ideeën te verwezenlijken. Ine maakt o.a. kleutermagazines, kinderroepzinnen en educatieve uitgaven voor het onderwijs. In 2018 debuteerde ze met het prentenboek *Wat als?*. Vorig jaar verscheen de dichtbundel *De taart op de kers* (Clavis, 4+). Het gedicht 'gekke sprookjes' werd bekroond met een Poëziester, een prijs van Poëziecentrum en CANON Cultuurcel.

Ontdek meer over Ine De Volder op: <https://devolderine.wixsite.com/home>

DOELGROEPEN

- ❖ kleuteronderwijs
- ❖ eerste en tweede graad lager/primair onderwijs

WERKWIJZE

RA-RA-RAADSELGEDICHTEN

Op de webpagina, www.poezieweek.com/bibliotheek, vind je vanaf 20 december tien raadselgedichten rond het thema 'vriendschap'. Illustratrice Lien Geeroms maakte er iets moois van! Print de gedichten af en vergroot ze eventueel op A3-formaat. Plastificeer de gedichten voor extra stevigheid. Verstop de gedichten kriskras doorheen de bibliotheek.

Verder in dit document bij het onderdeel 'De Poëzie: 10 raadselgedichten' vind dezelfde 10 raadselgedichten. In elk gedicht staat 1 vetgedrukt woord. Dit is het woord dat de kinderen tijdens de speurtocht moeten raden.

INTRO ZOEKTOCHT

Voor een schoolbezoek:

Verdeel de leerlingen in duo's om de samenwerking te stimuleren. Elk duo krijgt een eigen antwoordenblad met een woordzoeker (zie bijlage 1). De kinderen gaan samen op zoek naar de raadselgedichten. Ze lezen het gedicht. Kunnen ze raden welk woord in het gedicht is weggelaten? Dan vullen ze het antwoord in op de woordzoeker. Wanneer de volledige woordzoeker is ingevuld, verschijnt er een codewoord (zie bijlage 2 voor de oplossing van de woordzoeker). Hebben de kinderen het geheime codewoord gevonden? Dan hebben ze de zoektocht met succes volbracht!

Komen de kinderen met hun (groot)ouders op bezoek?

Dan kunnen ze een antwoordenblad afhalen aan de balie van de bibliotheek en afhankelijk van hun leeftijd zelfstandig of met hun (groot)ouder(s) op speurtocht gaan!

POËZIEPRET MET KLEUTERS

Ook kleuters kunnen samen met een ouder of begeleider de zoektocht doen. Een schoolbezoek? Verdeel de kleuters in kleine groepjes van ongeveer vijf kleuters, afhankelijk van hoeveel begeleiders er voorzien kunnen worden. De kleuters gaan op zoek naar de gedichten. Gevonden? Dan leest de begeleider de raadselgedichten voor. De kleuters mogen raden welk woord er werd weggelaten. De begeleider noteert de antwoorden op het invulblad. Een andere mogelijkheid is om met gemengde groepen te werken met kinderen van verschillende leeftijden. Bij een gezinsuitstap kunnen de kleuters samen met hun ouders en/of grotere broers en zussen op speurtocht gaan.

WEDSTRIJD: WIN, WIN, WIN!

Wanneer de kinderen de raadsels succesvol hebben opgelost, vinden ze het geheime codewoord in de vriendschapskruiswoordpuzzel. Mogelijk kan je er als lokale bibliotheek een prijs aan koppelen? Voorzie een 'originale' wedstrijdbus waarin de kinderen hun opdrachtenblad, samen met hun gegevens, kunnen posten. Verloot prijzen onder de deelnemers.

Mogelijke prijzen:

- ❖ kinderpoëzie
- ❖ gadgets (bijvoorbeeld een poster of kussensloop met een gedicht op)
- ❖ vriendenboekjes, vriendschapsbandjes

- ❖ laat een balpen, mok of bladwijzer maken met een zin/versregel over vriendschap

EXTRA TIPS

TIP 1 - KAMERADEN

⌚ 30 minuten

Voorzie foto's en prenten van bekende vriendschapsduo's. Denk aan Tom & Jerry, Samson & Marie, Bing & Sula, Suske en Wiske, Garfield en John, Timon & Pumba, Mega Mindy & Toby, Bumba & Bumbalu, Celine & Michiel (TikTok), Caro en Vince (#LikeMe), ... Verstopt de prenten doorheen de bibliotheek. Kunnen de kinderen de juiste vriendschapsduo's weer samen puzzelen?

TIP 2 - VRIENDSCHAPSBANDJES MAKEN

⌚ 30 minuten

Voorzie allerlei kleuren touw en pareltjes waarmee de kinderen voor elkaar vriendschapsbandjes kunnen knutselen. Online vind je heel wat filmpjes en *tutorials* met eenvoudige technieken om armbandjes te vlechten.

Bijvoorbeeld: <https://www.youtube.com/watch?v=bzprszRgzsQ>

TIP 3 - SLINGERVRIENDEN

⌚ 20 minuten

Zie bijlage 3

Voorzie stiften, potloden, wasco, lijm, scharen, wol,... Laat elk kind dat de bibliotheek bezoekt zichzelf namaken via het sjabloon. De kinderen knippen de figuur uit en versieren volgens hun eigen creativiteit. Maak zo een reuzelange vriendschapsslinger in de bibliotheek!

TIP 4 - EEN VRIENDENBOEK VAN DE BIB

⌚ 20 minuten

Zie bijlage 5

De kinderen vullen de pagina in. Wat is hun lievelingsdier? Wat is hun lievelingsboek? Wie zijn hun beste vrienden? Laat hen zichzelf tekenen in het kader. Bundel de pagina's in de plastic hoezen van een presentatiemap en maak zo een eigen vriendenboek van de bib. Of hang de pagina's op een grote vriendschapsmuur als blikvanger in het thema!

TIP 5 - STAPELGEDICHTEN

⌚ 20 minuten

Voorzie een stapelgedicht van boekcovers in de bib. Lees samen met de kinderen het gedicht. Nu is het aan hen om boeken over 'vriendschap' zoeken. Kunnen ze een eigen stapelgedicht maken met de gevonden boekcovers? Via de sociale media van de bibliotheek kan je de resultaten delen.

TIP 6 - PUZZELLEN MET POËZIE

⌚ 20 minuten

Zie bijlage 4

De kinderen knippen de woorden van de kaders uit. Kunnen ze zelf een eenvoudig gedicht over vriendschap puzzelen met de losse woorden? Laat hen de puzzelwoorden op een eigen

versierde achtergrond kleven. Voorzie hiervoor papier, stiften en lijm op een rustig plekje in de bibliotheek.

Wie wil mag op het einde zijn/haar gedicht voordragen. De kinderen nemen het werk mee naar huis of laten het voor een weekje (of langer) achter in de bibliotheek. Voorzie een vrije muur of een raam waar de kinderen de werkjes kunnen ophangen.

Bijvoorbeeld:

ik en jij
samen wij
horen bij elkaar
samen spelen
alles delen
vrienden
voor het leven

TIP 7 - RAAMGEDICHT

Vraag een lokale kunstenaar of illustrator om met krijtstift een gedicht aan te brengen op het raam van de bibliotheek. Het raamgedicht kan opgefleurd worden met kalligrafie of een sfeervolle illustratie. Misschien bevindt er zich wel een kunstacademie in de buurt waarmee een samenwerking mogelijk is?

PROMOTIE VAN DE SPEURTOCHT

Op de website van Poëzieweek vind je gratis beeldmateriaal om de activiteit van tevoren aan te kondigen, zo kun je tijdig de juiste doelgroep bereiken. Met het logo, de banners voor de sociale media en een sjabloonaffiche, kun je de activiteit in de Poëzieweekstijl bekend maken!

Vergeet de hashtag **#poezieweek** niet!

<https://poezieweek.com/media>

Je activiteit kun je ook aanmelden op de website van de Poëzieweek:

<https://poezieweek.com/activiteit-toevoegen>

Maak promotie via de diverse mediakanalen van de bibliotheek. Publiceer de activiteit in de lokale streekkrant en/of magazines en contacteer de scholen uit de regio om hen op te hoogte te brengen van de activiteit.

DE POËZIE: 10 RAADSELGEDICHTEN

Deze zoektocht bevat een selectie van enkele van de mooiste gedichten uit de hedendaagse kinderpoëzie rond het thema 'Vriendschap'!

GEDICHT 1: EEND

Een eend zie je zelden alleen,
heeft altijd
nog een andere om zich heen.

Eend voor eend
drijven ze dan samen op de **plas**.
Zij aan zij.
Of zij aan hem.

Soms wou ik
dat ik een eend was ...

Geert De Kockere

Uit: Er is iets aan de kip met je hand, De Eenhoorn, 2017.

GEDICHT 2: EVEN LEKKER NIKS

Ik zeg niks.
Jij zegt niks.
We hoeven
niet te **praten**.
Dat jij mij
heel lief vindt
heb ik heus wel
in de gaten.

Jij zegt niks.
Ik zeg niks.
We hoeven
niets te zeggen.
Dat ik jou
heel lief vind
hoef ik heus niet
uit te leggen.

Ageeth de Haan

Uit: Even lekker niks, Gottmer, 2019.

GEDICHT 3: LOGEREN

Mijn beste vriend
is komen logeren.
In de nacht
hoor ik zijn **adem**
zacht
heen-en-weer.

Edward van de Vendel

Uit: Mijn fijne geluidenboekje, De Eenhoorn, 2013.

GEDICHT 4: ECHE VRIENDEN

Vrienden ben je niet gewoon een beetje.
Vrienden ben je niet zo af en toe.
Of je echte vrienden bent dat weet je,
al kun je niet precies vertellen hoe.

Echte vrienden ben je niet voor even.
Echte vrienden ben je niet meteen.
Echte vrienden ben je voor het **leven**.
Echte vrienden ben je nooit alleen.

Bette Westera

Uit: DICHTER. 9, thema 'Vriendschap', Plint, 2018.

GEDICHT 5: VRIEND

Mama heeft een **vriend**,
heeft ze me verteld.
Iemand die ze 's avonds
af en toe eens belt.

Mama vroeg zich af
of ik het misschien
leuk zou vinden om
hem een keer te zien.

Morgen komt hij langs,
en wie weet wordt hij
- mama's nieuwe vriend -
ook een vriend van mij.

Stijn De Paepe

Uit: Het lijkt wel een feestje, Lannoo, 2020.

GEDICHT 6: VRIENDIN

Je hebt iemand nodig,
stil en oprecht
die als je wat nieuws draagt
onmiddellijk zegt:
'Best een leuk ding
maar jou staat het niet echt.'
Het liefst met een stem
als een giftige **spin**.
Pas dan kun je zeggen:
'Ik heb een vriendin.'

Erik van Os

Uit: Applaus voor mijn vinger, Querido, 2022.

GEDICHT 7: RIJE RIJE RIJE

Rije rije rije, ik en jij en
jij en ik en ik blijf altijd bij je.

Is het vuur in de vlam
of de vlam in het vuur?

Is het uur in de tijd
of de tijd in het uur?

Is de lucht in de wind
of de wind in de lucht?

Is de zee in de golf
of de golf in de zee?

Ik denk alle **twee**.

Is mijn hand in jouw hand
of jouw hand in die van mij?

Ik denk allebei.

Rije rije rije, ik en jij en
jij en ik en ik blijf altijd bij je.

Sjoerd Kuyper

Uit: Ik blijf altijd bij je, Querido, 2008.

GEDICHT 8: DE MAAN EN DE ZON

gisteren lag de dag te dromen
de zon scheen in de tuin
en de maan keek om de hoek

ze kennen elkaar al eeuwen
en zwaaien naar elkaar

de zon nodigde de maan uit
voor een kop **thee**
en ze spraken over de sterren
en ze keken naar de aarde

over een maand bezoekt
de zon de maan en dan krijgt hij
limonade en zandgebak

je kunt dan de zon zien glimmen
in het midden van de nacht

Kasper Peters

Uit: Kapitein in hangmat, Loopvis, 2022.

GEDICHT 9: JIJ EN IK

Wie zijn wakker
jij en ik
in het donker
jij en ik

wie zijn samen
opgestaan
om te kijken
naar de maan

wie zijn **dapper**
jij en ik
in het donker
jij en ik

wie zijn samen
voor altijd
dag en nacht
dat zijn wij

Lotte van Dijck

Uit: Kom je verdwalen, Querido, 2016.

GEDICHT 10: WOORDEN

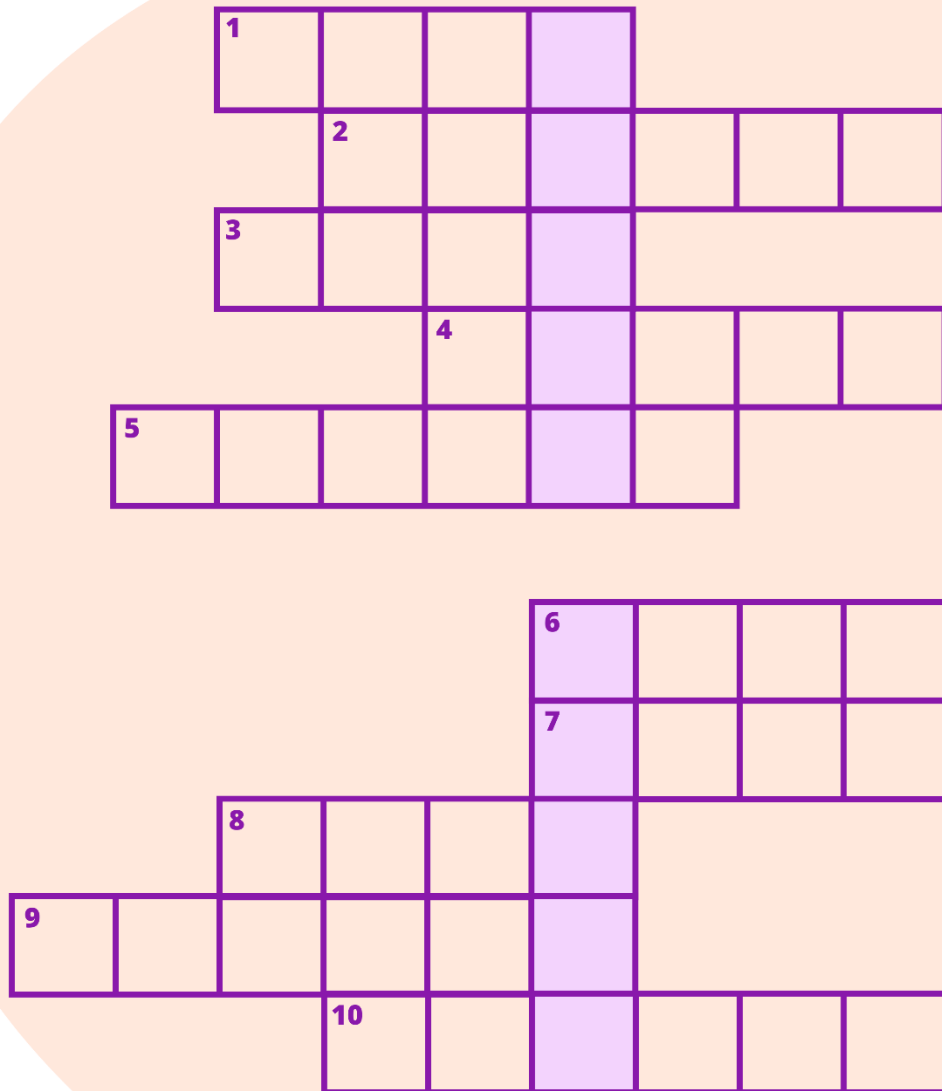
Wenkbrauw op,
mondhoek neer,
duim omhoog, kleine sneer,
Arm om schouder,
hand door haar:
woorden zijn niet nodig
Ook zonder
snappen wij **elkaar**.

Vingertik,
handgezwaai,
wang-gekus,
arm-geaai.
Hand voor mond,
por in zij:
woorden zijn niet nodig.
Ik snap jou
en jij snapt mij.

Linda Vogelesang

Uit: DICHTER. 9, thema 'Vriendschap', Plint, 2018.

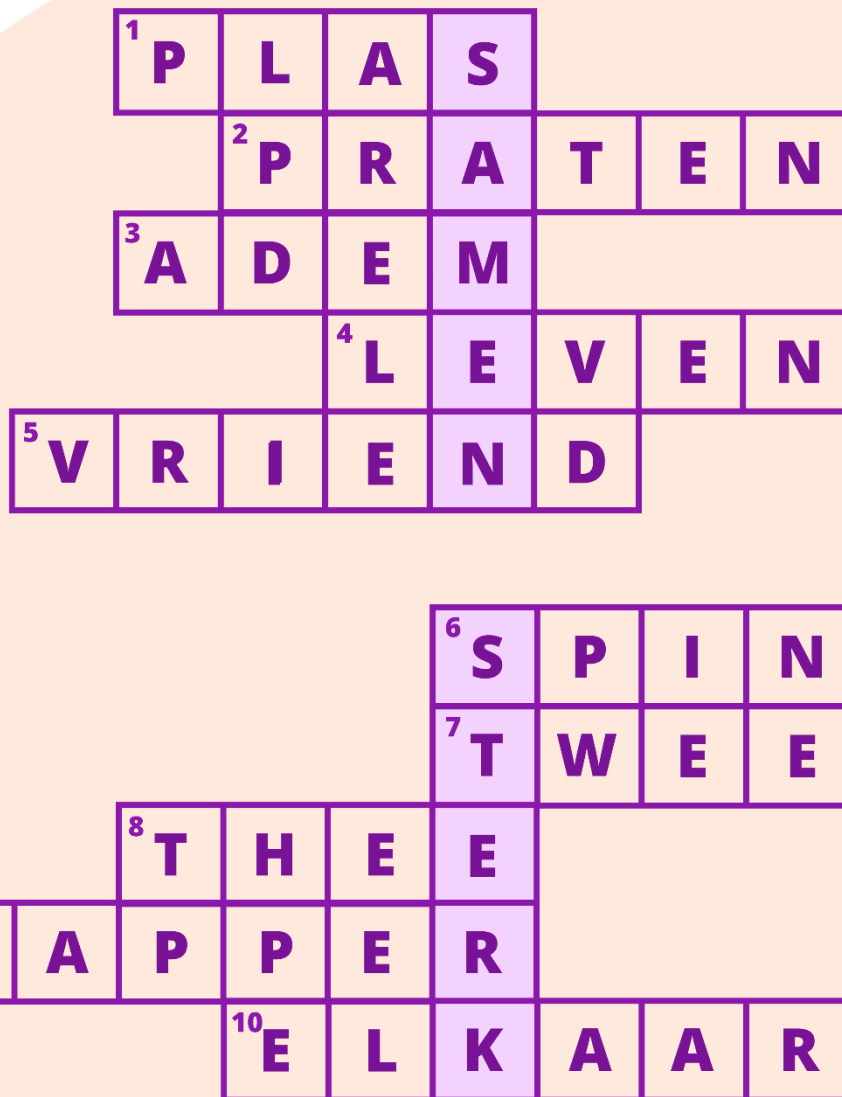
POËZIEWEEK KRUISWOORDRAADSEL

1. Geert De Kockere - eend
2. Ageeth de Haan - even lekker niks
3. Edward van de Vendel - logeren
4. Bette Westera - echte vrienden
5. Stijn De Paepe - vriend
6. Erik van Os - vriendin
7. Sjoerd Kuyper - rije rije rije
8. Kasper Peters - de maan en de zon
9. Lotte van Dijck - jij en ik
10. Linda Vogelesang - woorden

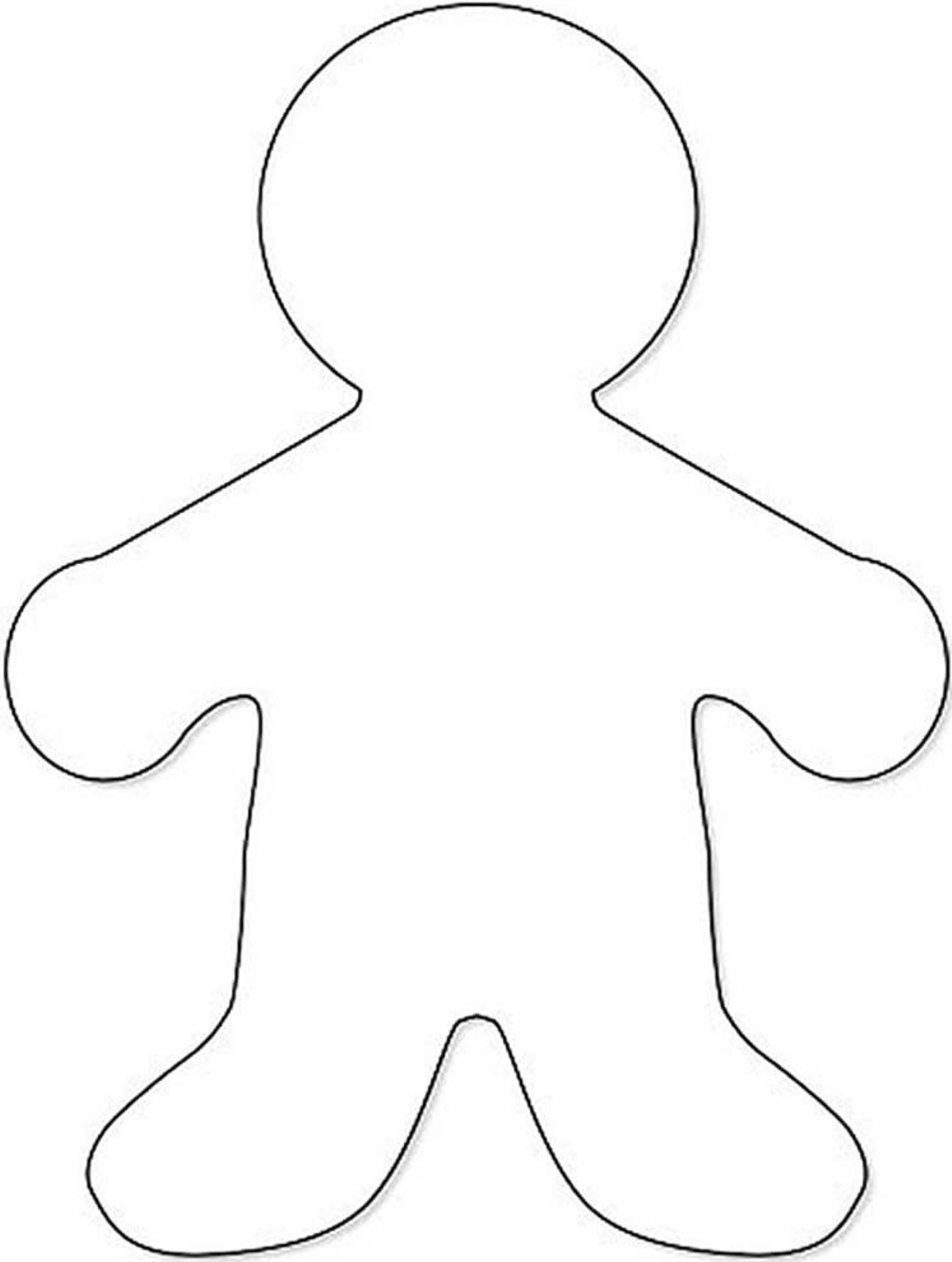
POËZIEWEEK KRUISWOORDRAADSEL

1. Geert De Kockere - eend
2. Ageeth de Haan - even lekker niks
3. Edward van de Vendel - logeren
4. Bette Westera - echte vrienden
5. Stijn De Paepe - vriend
6. Erik van Os - vriendin
7. Sjoerd Kuyper - rije rije rije
8. Kasper Peters - de maan en de zon
9. Lotte van Dijck - jij en ik
10. Linda Voegesang - woorden

BIJLAGE 3: SJABLOON KIND

BIJLAGE 4: PUZZELWOORDEN THEMA 'VRIENDSCHAP'

ik	en	jij	samen
wij	horen	bij	elkaar
jij	bent	mijn	vriend
maatje	kameraad	buddie	samen
spelen	alles	delen	vrienden
voor	het	leven	joepie!

BIJLAGE 5: SJABLOON VRIENDENBOEK

In de plaats van favoriete schoolvak kan je ook vragen naar hun favoriete boek of gedicht.

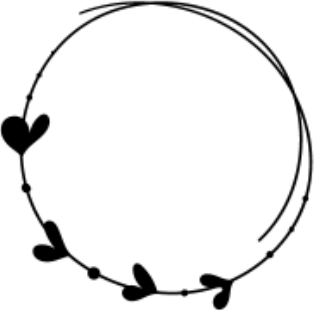
DIT Ben IK

ik heet _____

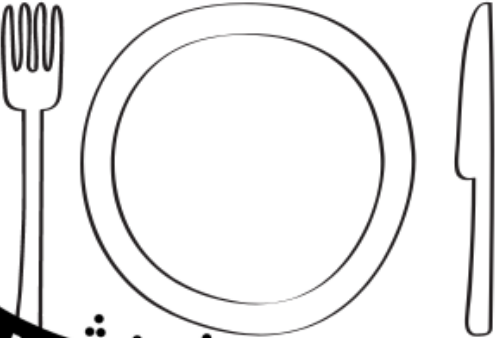

mijn favoriete kleur

ik ben ____ jaar

mijn favoriete schoolvak is _____

dit doe ik heel graag

dit eet ik het liefste

